

Hellerup, den 20. februar 2013

De Samvirkende Købmænd, Coop, Dansk Detail og HK Handel hilser den kommende planlovsændring velkommen!

Den 7. februar fremsatte miljøminister Ida Auken forslag til ændring af planloven, herunder om en ændring af planlovens detailhandelsbestemmelser, så det fremover kun bliver muligt at etablere store udvalgswarebutikker i bymidten i byer med mere end 40.000 indbyggere og i udpegede aflastningsområder i de 5 største byer. Det er en rigtig god idé – men hvorfor?

Ændringen vil sikre overlevelse af en lang række af de danske købstæder

Modstandere af planlovsændringen anfører, at en række større danske købstæder som Randers, Kolding, Horsens, Vejle, Roskilde, Herning, Helsingør, Hørsholm, Silkeborg og Næstved vil blive sat uden for indflydelse på den fremtidige udvikling af den lokale detailhandel. Dette udsagn er ikke korrekt og i øvrigt i direkte modstrid med, hvad eksempelvis Naturstyrelsen og Cowi som sagkyndige på området vurderer!

For det første vil samtlige de nævnte byer også efter den bebudede lovændring kunne bygge store udvalgswarebutikker – det skal blot ske inde i byen og ikke uden for byen i de såkaldte aflastningscentre. Det fornuftige i dette fremgår klart af den rapport, som miljøministeren hvert fjerde år afgiver til Folketingets Miljøudvalg om detailhandelsplanlægningen. I den seneste rapport fra 2011, der er udarbejdet af konsulentvirksomheden Cowi, fremgår det meget klart, at store butikker uden for bymidterne påvirker handelslivet negativt i de mindre og mellemstore byer og i landdistrikterne.

Det fremgår endvidere, at der er en fortsat udvikling – drevet af markeds kræfterne - hvor detailhandelen for dagligvarer og udvalgsvarer centraliseres til de større byer og til områder uden for de centrale områder af byen. Planlovens detailhandelsbestemmelser kan dog medvirke til at begrænse denne udvikling og prioritere andre hensyn.

Hvis Folketinget ikke griber ind nu, vil vi derfor få et land med 20 – 25 vinderbyer (inklusive de førnævnte), mens det øvrige land vil komme til at ligge mere eller mindre butiks-øde hen!

Konkurrencen på det danske marked er stor, og udenlandske detailkæder er allerede stærkt repræsenteret

En række ejendomsinvestorer har påstået, at udenlandske kæder går uden om Danmark på grund af landets stramme planlov – dermed skulle de danske forbrugere

de samvirkende købmænd

angiveligt stå over for et mindre konkurrencepræget marked end forbrugerne i andre lande – det er heller ikke korrekt.

Dagligvarehandelen i Danmark er allerede præget af stærk internationalisering. Mere end 21 pct. af de danske dagligvarebutikker er udenlandsk ejede, og dette tal forventes at stige betragteligt inden for den nærmeste fremtid, når en stor norsk aktør overtager den tredjestørste danske dagligvaregrossist Dagrofa med bl.a. SuperBest og Spar.

For så vidt angår spørgsmålet om regulering, er det heller ikke korrekt, at eksistensen af en dansk planlov er et særligt dansk særkende. Langt de fleste lande har en form for regulering, der minder om den danske. Se eventuelt:

<http://www.dsk.dk/public/dokumenter/2011/Planreguleringer%20af%20detailhandlen%20i%20de%20vesteuropaeiske%20lande%202011.pdf>

Store udvalgs varebutikker og hypermarkeder skaber ikke flere arbejdspladser

Til brug for en række møder i det af den tidligere regering nedsatte Vækstforum udarbejdede konsulentvirksomheden McKinsey en rapport, hvoraf det fremgår, at en øget andel af hypermarkeder på bekostning af almindelige supermarkeder vil kunne øge produktiviteten i den danske dagligvarehandel. Hvis produktiviteten skal øges, skal salget pr. medarbejder også øges. Det betyder alt andet lige færre ansatte i detailhandlen.

HK Handel har tidligere vurderet, at for hver 2, der ansættes i et hypermarked, vil der på lidt længere sigt blive 3 medarbejdere færre i den samlede detailhandel, og der vil ske en ændring i arbejdsstyrkens sammensætning. Hvor de mere traditionelle butikker typisk beskæftiger mange fuldtids- og faglærte medarbejdere, vil de meget store butikker typisk beskæftige få meget højt uddannede og et antal ungarbejdere og andre ikke faglærte deltidsansatte.

Konsulentvirksomheden McKinsey anslår selv, at etablering af 10-25 nye hypermarkeder (samtidig med, at der etableres yderligere 80 superstores) vil betyde, at mellem 300 og 800 mindre butikker må lukke.

Til sammenligning faldt antallet af dagligvarebutikker i Danmark fra 3.522 i 1999 til 3.079 i 2010, dvs. en reduktion på knap 500 butikker over 11 år, så en reduktion på mellem 300 og 800 butikker inden for relativt kort tid vil betyde en betragtelig reduktion af antallet af arbejdspladser.

Adm. direktør Henning Bahr, Retail Institute Scandinavia, udtalte i februar 2012, at et gennemsnitligt hypermarked har en dagligvareomsætning, der skønnet svarer til 10 gennemsnitssupermarkeder, mens de 5 største hypermarkeder hver for sig har en omsætning svarende til 15 supermarkeder. Skønnes tilsvarende for hypermarkeder-

nes udvalgsvareomsætning, vurderes det, at omsætningen i gennemsnit svarer til 20-30 udvalgsvarebutikkers omsætning. Der er således tale om en meget betragtelig omsætning, der fjernes fra de eksisterende butikker, hvis man etablerer hypermarkeder.

Så muligheden for at planlægge for meget store udvalgsvarebutikker og hypermarkeder skaber altså ikke flere arbejdspladser – tværtimod!

Etablering af store butikker stemmer ikke overens med internationale tendenser

I mere end 50 år har man i USA sværget til "Bigger is better". Hvilket betød, at man fik større og større butikker med færre og færre ansatte både uden for de amerikanske storbyer, men også inde i eksempelvis New York. Men nu er man begyndt at vende blikket den anden vej, og pludselig lyder det "Small is beautiful" fra det amerikanske kontinent.

Og det er ikke kun megabutikkerne, der begynder at få problemer, også eksternt beliggende shoppingcentre er ramt af svigtende besøgstal. Ifølge en avisartikel skulle mellem 300 og 400 større indkøbscentre i USA have lukket dørene inden for de seneste år, og af de i dag ca. 1.100 storcentre, der er placeret uden for byerne i USA, skulle en tredjedel have så store problemer, at de går en dystre fremtid i møde.

Det er ikke kun i USA, at man ser denne udvikling. Der ses tilsvarende tendenser i England, Frankrig og Sverige, hvor flere og flere aktører på markedet forlader de såkaldte big box butikker – og i stedet udvikler mindre og mere bynære koncepter.

Regeringens lovforslag om ændring af planlovens detailhandelsbestemmelser er derfor særdeles godt nyt for butikslivet i byerne – og dermed for forbrugernes adgang til et varieret sortiment og fordelene ved en sund konkurrence mellem flere aktører.